

**резимеа од одбранети
докторати и магистерииуми**

**СЛЕДЕЊЕ НА РАЗВОЈОТ КАЈ ДЕЦА
РОДЕНИ СО ВИСОК ФАКТОР НА РИЗИК
ДО КРАЈОТ НА ТРЕТАТА ГОДИНА ОД
ЖИВОТОТ**

Валентина ДУКОВСКА

ЈЗУ Универзитетска клиника за детски
болести - Скопје

Валентина Дуковска го одбрани својот магистерски труд на 01.11.2008 година на Институтот за дефектологија при Филозофскиот факултет, Универзитет "Св.Кирил и Методиј" - Скопје пред комисијата во состав: проф. д-р Драгослав Копачев, проф. д-р Зора Јачова, проф. д-р Ристо Петров.

Примено 22-12-2008
Прифатено 11-03-2009
UDK: 616-056.7-053.2

Резиме

Намалувањето на перинаталната смртност кај децата родени со висок фактор на ризик отвора едно многу значајно и сложено прашање - квалитетот на преживување на оваа група деца? Лонгитудиналните развојни студии треба да дадат одговор за невроразвојниот исход и невролошкиот статус кај истата група на деца. Ова е и мотивот за изработката на магистерскиот труд.

Во теоретскиот дел се дефинира групата на деца родени со висок фактор на ризик за појава на невроразвојни проблеми, како и областите од психомоторниот развој кои се опфатени со конкретното развојно тестирање и следење (локомоторика, персонално-социјални односи, слух и говор, око - рака координација, праксични способности, практично резонирање).

Адреса за кореспонденција:

Валентина ДУКОВСКА

ЈЗУ Универзитетска клиника
за детски болести - Скопје
Водњанска бр. 17, 1000 Скопје,
Република Македонија
e-mail: drvalentinadukovska@yahoo.com

**abstracts from defended doctoral
and post-graduate theses**

**DEVELOPMENTAL FOLLOW-UP
OF HIGH RISK INFANTS UNTIL
THE AGE OF THREE**

Valentina DUKOVSKA

PHO University's Children Hospital - Skopje,
Republic of Macedonia

Mrs. Dukovska Valentina graduated as Master of Arts at the Institute for Special Education and Rehabilitation at the Faculty of Philosophy, University "St. Cyril and Methodius" – Skopje, on 1st of November, 2008. The graduating commission was consisted of the following members: Prof. Dr Kopachev Dragoslav, Prof. Dr Jachova Zora and Prof. Dr Petrov Risto.

Received 22-12-2008

Accepted 11-03-2009

Abstract from master thesis

Abstract

The issue of downsizing the prenatal mortality in high risk infants opens up an important and complex problem: The quality of life of the high risk infants? The longitudinal developmental studies should give answer to the issue of neurodevelopment outcome and the neurological condition in this group of children, which also is the motive for doing this study.

The theory is consisted from these main elements: definition of the infants group with a high risk of neurodevelopment difficulties and the areas of neuromotor development that are assessed during the developmental monitoring (locomotorics, personal and social development, hearing and speech, hand and eye coordination, performance tests and practical reasoning).

Corresponding Address:

Valentina DUKOVSKA

PHO University's
Children Hospital
Vodnjanska str. 17
1000 Skopje, R. of Macedonia
e-mail: drvalentinadukovska@yahoo.com

Целта на овој магистерски труд е да се утврдат раните развојни постигнувања кај децата родени со висок фактор на ризик, како генералните така и во одделните развојни области; да се утврди влијанието на факторот асфиксија врз развојните способности и ризикот за појава на невроразвојни пречки.

Во истражувањето се опфатени 30 деца родени со висок фактор на ризик, недоносени со многу ниска родилна тежина и доносени со хипоксично исхемична енцефалопатија - ХИЕ II и 29 деца родени без фактор на ризик кои ја претставуваат контролната група.

Развојното тестирање и следење го вршевме со примена на Griffiths Mental Development Scales (GMDS), од 0-8 години.

Анализата на добиените резултати ни покажа дека децата родени со висок фактор на ризик покажуваат значајно пониски генерални развојни постигнувања во текот на првите три години од животот во однос на контролната група. Со примена на еднофакторската еднонасочна АНОВА докажавме дека асфиксијата прави разлика во развојните постигнувања зависно од степенот на нејзиното делување. Недоносените со многу ниска родилна тежина покажуваат статистички значајно пониски развојни способности во сите развојни области, но особено во областа праксични способности. Доносените со ХИЕ II покажуваат подеднаква засегнатост во сите области како резултат на енцефалопатија под влијание на асфиксијата. Најголем процент од недоносените - 26 % имаат сигнификантен податок за постоење на тешки моторни пречки. Под влијание на факторот асфиксија тој процент се зголеми на 50%. Кај доносените со ХИЕ II, кај 50% има сигнификантен податок за постоење на тешки пречки во развојот.

Од нашиот труд можеме да заклучиме дека е потребна рана развојна дијагностика, утврдување на раните развојни постигнувања кај високо ризичните новородени.

The underlying purpose of this study was to determine the early development in high risk newborns through assessing their general psychomotor development and the separate developmental areas, and also determining the influence of asphyxia on their developmental abilities and determining the risk of probable neurodevelopment difficulties.

A group of 30 children born with high risk factors, preterm children born with very low birth weight (VLBW) and term children born with presence of Hypoxic Ischemic Encephalopathy - HIE-II was included in this study and, also, a control group consisting of 29 children born without high risk factors.

The developmental monitoring was done with the use of Griffiths Mental Development Scales (GMDS) for age 0-8.

The analysis of the data shows that the high risk infants have significantly lower general developmental outcome during the first three years of life than the control group. With use of a one-way ANOVA we were able to prove that there is a difference in the developmental outcome of these children in accordance with the level of severity of asphyxia. Preterm children with VLBW have significantly lower outcome in all of the developmental areas, especially in the performance. Term children with HIE-II condition show equally lower outcome in all of the developmental areas as a result of encephalopathy caused by asphyxia. The largest percentage of preterm children (26%) shows a statistically significant result for existence of profound developmental difficulties, and 50% show the same developmental difficulties as a result of the influence of asphyxia. In 50% of the term children with HIE-II condition there is a statistically significant existence of profound developmental difficulties.

From our study we can conclude there is a need for diagnostics of the early development in children and assessment of early developmental

Предлог-мерките се спроведување на развојните програми кои опфаќаат рани стимулативни програми во единицата за интензивна терапија, работа со родители и мултидисциплинарно, тимско водење на високо ризичните новородени.

Индексни зборови: деца родени со висок фактор на ризик, асфиксија, Грифитови ментално развојни скали, рани развојни постигнувања, ризик за појава на невро-развојни пречки

outcome in the high risk infants.

In fact, the guidelines are developmental programs which are consisted of early stimulation programs during the stay in NICU, work with the child's parents and management of the high risk infants by a multidisciplinary team.

Keywords: high risk infants, asphyxia, Griffiths Mental Development Scales, early developmental outcome, risk of neurodevelopment difficulties.